เรื่องเสร็จที่ ๒๙๗/๒๕๒๘

บันทึก

เรื่อง การนับระยะเวลาตามข้อ ๕ (๑) แห่งประกาศคณะกรรมการกลาง กำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด ฉบับที่ ๘๕ พ.ศ. ๒๕๒๘ เรื่อง การแจ้งแผนการผลิต การนำเข้า และการจำหน่าย

กรมการค้าภายในได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ พณ ๐๔๐๑/๓๖๙๓ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๒๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กรมการค้าภายในมีปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการนับระยะเวลาตามประกาศคณะกรรมการกลางกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด ฉบับที่ ๘๕ พ.ศ.๒๕๒๘ เรื่อง การแจ้งแผนการผลิต การนำเข้า และการจำหน่าย ข้อ ๕(๑)[๑] ซึ่งกำหนดว่า ให้ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าควบคุมตามข้อ ๓ ที่ดำเนินการอยู่ในหรือหลังวันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ แจ้งแผนการผลิตหรือแผนการนำเข้าประจำปีต่อเลขาธิการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับในเรื่องนี้ กรมการค้าภายในมีความเห็นว่า อาจตีความได้เป็น ๒ นัย คือ

นัยแรก การนับระยะเวลาต้องคำนึงถึงมาตรา ๑๕๖[๒] แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งบัญญัติว่า “วิธีการกำหนดนับระยะเวลาทั้งปวง ท่านให้บังคับด้วยบทบัญญัติทั้งหลายแห่งลักษณะนี้ เว้นแต่จะมีกำหนดไว้เป็นประการอื่นโดยกฎหมายหรือกฎข้อบังคับ....” แต่พระราชบัญญัติกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด พ.ศ.๒๕๒๒ ได้กำหนดเกี่ยวกับ

---

[๑]ข้อ ๕ ให้ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าควบคุม ตามข้อ ๓ที่ดำเนินการอยู่ในหรือหลังวันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) แจ้งแผนการผลิตหรือแผนการนำเข้าประจำปีต่อเลขาธิการภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับ หรือวันที่เริ่มการผลิตหรือการนำเข้ามาในราชอาณาจักร และในปีต่อ ๆ ไป ให้แจ้งล่วงหน้าเป็นประจำทุกปีภายในวันที่ ๑ ธันวาคม

แผนการผลิตหรือแผนการนำเข้าประจำปีให้แสดงรายละเอียดแยกเป็นรายเดือนเกี่ยวกับชนิดและปริมาณสินค้าคงเหลือยกมา ปริมาณที่จะผลิตเพื่อจำหน่ายในราชอาณาจักรหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ปริมาณที่จะนำเข้ามาในราชอาณาจักร ปริมาณที่จะใช้เองปริมาณที่จะเก็บสำรอง สถานที่เก็บและกำลังการผลิตของโรงงาน ทั้งนี้ ตามแบบที่เลขาธิการกำหนด

การเปลี่ยนแปลงแผนการผลิตหรือแผนการนำเข้าประจำปีต้องได้รับความเห็นชอบจากเลขาธิการก่อน

การเลิกผลิตหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรต้องแจ้งเป็นหนังสือให้เลขาธิการทราบล่วงหน้าก่อนเลิกผลิตหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร

ฯลฯ ฯลฯ

[๒]มาตรา ๑๕๖ วิธีการกำหนดนับระยะเวลาทั้งปวง ท่านให้บังคับด้วยบทบัญญัติทั้งหลายแห่งลักษณะนี้ เว้นแต่จะมีกำหนดไว้เป็นประการอื่นโดยกฎหมายหรือกฎข้อบังคับ โดยคำสั่งศาลหรือโดยนิติกรรม

ระยะเวลาการใช้บังคับของประกาศไว้ในมาตรา ๒๔ (๕)[๓] และประกาศคณะกรรมการกลาง ฯ ฉบับที่ ๘๕ พ.ศ.๒๕๒๘ ฯ ข้อ ๕ (๑) กำหนดว่าให้แจ้งแผนการผลิต ฯลฯ ต่อเลขาธิการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ ซึ่งเข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๑๕๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ คือ มีกฎหมายหรือกฎข้อบังคับกำหนดวิธีการนับระยะเวลาไว้เป็นประการอื่น จึงไม่สามารถนำความในมาตรา ๑๕๘[๔] แห่งประมวลกฎหมายดังกล่าวมาใช้ในการนับระยะเวลาได้ ฉะนั้น เมื่อประกาศดังกล่าวมีผลใช้บังคับในวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๒๘ จึงต้องเริ่มนับหนึ่งในวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๒๘ และครบกำหนด ๓๐ วัน ในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๘

นัยที่สอง การนับระยะเวลาต้องนับตามมาตรา ๑๕๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งกำหนดว่า “ถ้าระยะเวลานับเป็นวันก็ดี...ท่านมิให้นับวันแรกแห่งระยะเวลานั้นรวมคำนวณเข้าด้วย....” ทั้งนี้ เพราะพระราชบัญญัติกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาดฯมิได้กำหนดวิธีการนับระยะเวลาไว้เป็นอย่างอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๕๘ ฉะนั้น เมื่อประกาศดังกล่าวมีผลใช้บังคับในวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๒๘ จึงต้องเริ่มนับหนึ่งในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๒๘ และครบกำหนด ๓๐ วัน ในวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๒๘

การนับระยะเวลาเกี่ยวข้องกับวันกระทำผิดของผู้ฝ่าฝืนประกาศดังกล่าวซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาดฯจะต้องกล่าวหาและให้การต่อพนักงานสอบสวนให้ถูกต้องตรงความเป็นจริง ในการนี้ พนักงานสอบสวนเห็นว่าการจะทราบวันที่กระทำผิดได้นั้นต้องใช้วิธีการนับระยะเวลาตามนัยแรก ส่วนกรมการค้าภายในเห็นว่า ความเห็นดังกล่าวยังไม่แน่ชัดว่าจะถูกต้องหรือไม่ กรมการค้าภายในจึงขอหารือว่า การนับระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศมีผลใช้บังคับตามข้อ ๕ (๑) แห่งประกาศคณะกรรมการกลาง ฯ ฉบับที่ ๘๕ พ.ศ.๒๕๒๘ ฯ จะใช้วิธีการนับอย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว และได้ฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ (กรมการค้าภายใน) และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมตำรวจ) แล้ว มีความเห็นดังนี้

วิธีการกำหนดนับระยะเวลาทั้งปวงนั้น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บรรพ ๑ ลักษณะ ๕ มาตรา ๑๕๖[๕] บัญญัติ”ให้บังคับด้วยบทบัญญัติทั้งหลายแห่งลักษณะนี้ เว้นแต่จะมีกำหนดไว้เป็นประการอื่นโดยกฎหมายหรือกฎข้อบังคับ โดยคำสั่งศาลหรือโดยนิติกรรม” สำหรับ

---

[๓]มาตรา ๒๔ เมื่อได้มีการประกาศกำหนดสินค้าควบคุมตามมาตรา ๒๓ แล้ว ให้คณะกรรมการมีอำนาจ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ ฯลฯ

(๕) กำหนดท้องที่ หรือกำหนดระยะเวลาในการใช้บังคับประกาศของคณะกรรมการ

ฯลฯ ฯลฯ

[๔]มาตรา ๑๕๘ ถ้าระยะเวลานับเป็นวันก็ดี สัปดาห์ก็ดี เดือนหรือปีก็ดีท่านมิให้นับวันแรกแห่งระยะเวลานั้นรวมคำนวณเข้าด้วย เว้นแต่จะเริ่มการในวันนั้นเองตั้งแต่เวลาอันเป็นกำหนดเริ่มทำการงานกันตามประเพณี

[๕]โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒)

วิธีการกำหนดนับระยะเวลาตามข้อ ๕ (๑)[๖] แห่งประกาศคณะกรรมการกลางฯ ฉบับที่ ๘๕ พ.ศ. ๒๕๒๘ ฯ นั้น มิได้มีกำหนดไว้เป็นประการอื่นโดยกฎหมายหรือกฎข้อบังคับ ฯลฯ เนื่องจากมาตรา ๒๔ (๕)[๗]แห่งพระราชบัญญัติกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด ฯ บัญญัติแต่เพียงให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดระยะเวลาในการใช้บังคับประกาศของคณะกรรมการเท่านั้น ซึ่งคณะกรรมการกลาง ฯ ก็ได้กำหนดให้ประกาศดังกล่าวมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป[๘] คือ มีผลใช้บังคับในวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๒๘ ส่วนข้อ ๕ (๑) แห่งประกาศดังกล่าวกำหนดเพียงว่า ให้ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าควบคุม แจ้งแผนการผลิตหรือแผนการนำเข้าประจำปีต่อเลขาธิการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับ โดยมิได้ระบุถึงวิธีการกำหนดนับระยะเวลาแต่อย่างใด ฉะนั้น วิธีการกำหนดนับระยะเวลาตามประกาศ ฯ ข้อ ๕ (๑) จึงต้องบังคับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๑ ลักษณะ ๕ ซึ่งบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องคือ มาตรา ๑๕๘[๙] บัญญัติมิให้นับวันแรกแห่งระยะเวลานั้นรวมคำนวณเข้าด้วย เว้นแต่จะเริ่มการในวันนั้นเองตั้งแต่เวลาอันเป็นกำหนดเริ่มทำการงานกันตามประเพณี ในเรื่องนี้ ประกาศดังกล่าวได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาตั้งแต่วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๒๘ โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือ ตั้งแต่เริ่มวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๒๘ จึงเป็นการเริ่มการได้ในวันที่ประกาศดังกล่าวมีผลใช้บังคับนั้นเองตั้งแต่เวลาอันเป็นกำหนดเริ่มทำการงานกันตามประเพณี จึงเข้าข้อยกเว้นของมาตรา ๑๕๘ ไม่มีปัญหาว่าวันแรกที่เริ่มการนั้น คือ วันที่ประกาศมีผลใช้บังคับ จะไม่ครบเต็มวัน ดังนั้น การนับระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับตามประกาศ ฯ ข้อ ๕ (๑)จึงต้องนับวันแรกแห่งระยะเวลา คือ วันที่ประกาศมีผลใช้บังคับ(วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๒๘)รวมคำนวณเข้าด้วย และครบกำหนดสามสิบวันในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๘

(ลงชื่อ) อมร จันทรสมบูรณ์
(นายอมร จันทรสมบูรณ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กรกฎาคม ๒๕๒๘

---

[๖]โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑)

[๗]โปรดดูเชิงอรรถที่ (๓)

[๘]ประกาศฉบับนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๒ ตอนที่ ๑๑ ฉบับพิเศษ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๒๘

[๙]โปรดดูเชิงอรรถที่ (๔)